

23 juli 2013 - FK

Ledenonderzoek Flexmigranten 2013

Vrijwel elk jaar bevaart de ABU zijn leden over de groep flexmigranten. Daaruit komt zeer bruikbare informatie over deze specifieke groep uitzendkrachten. Ook dit jaar is dit onderzoek herhaald om zicht te krijgen op de aantallen buitenlandse uitzendkrachten, sectoren en huisvestingsvormen. Met gebruikmaking van de voorgaande onderzoeken kan worden nagegaan of daar ontwikkeling in zit. Waar mogelijk zullen de resultaten van deze enquête vergeleken worden met de resultaten uit voorgaande jaren. Het onderzoek is uitgezet in de periode 11 juni t/m 19 juli 2013. De enquête is verstuurd naar 413 e-mailadressen. Uiteindelijk hebben er 118 respondenten meegedaan aan dit onderzoek; dit brengt de nettorespons op 29%. In 2011 besloeg de nettorespons 27%, in 2010 was de nettorespons 35%.

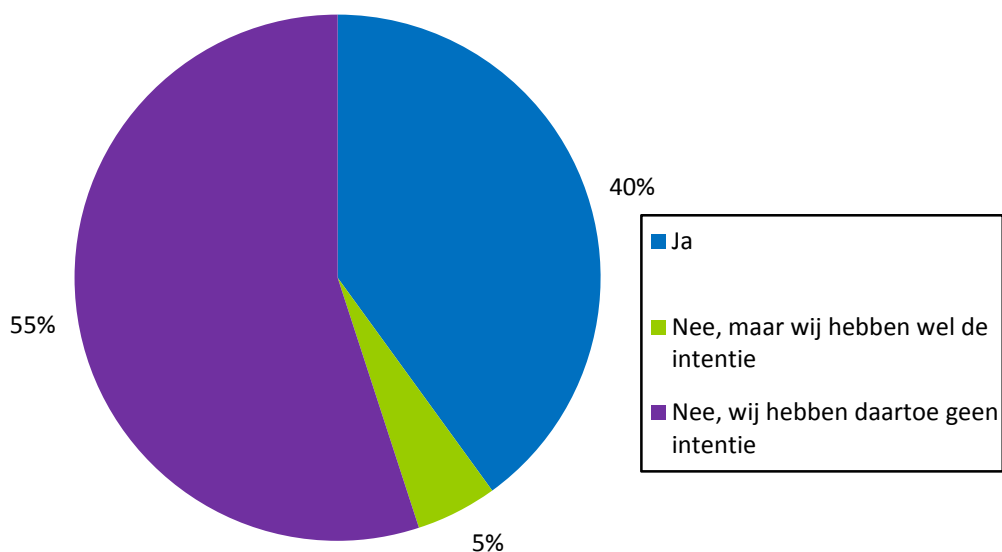
Definitie

Deze enquête richt zich op 'uitzendkrachten die door, dan wel in opdracht van de uitzendonderneming buiten Nederland geworven worden en/of in Nederland gehuisvest worden met het oogmerk ze in Nederland werkzaamheden te laten verrichten' (Artikel 45 van de CAO voor Uitzendkrachten). Deze groep zal verder worden aangeduid als 'buitenlandse werknemers'. Hieronder vallen niet de grensarbeiders, asielzoekers en vluchtelingen.

Respondenten

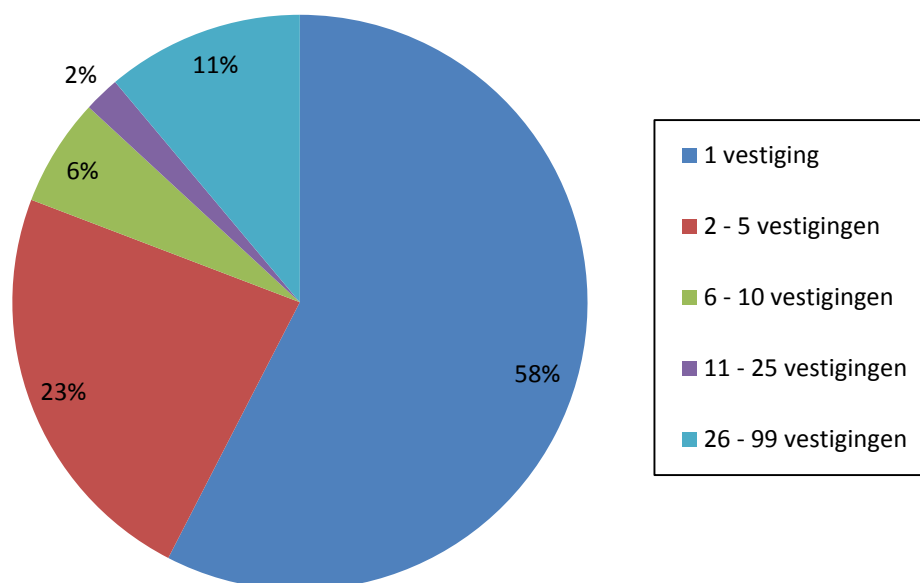
Van de 118 deelnemers geeft 40% aan te werken met buitenlandse werknemers (N = 47), deze respondenten hebben de volledige vragenlijst ingevuld. In 2011 gaf 56% (n=57) van de respondenten aan met buitenlandse werknemers te werken; in 2010 gaf 47% (n=53) van de respondenten aan met buitenlandse werknemers te werken.

De groep die aangeeft de intentie te hebben om met buitenlandse werknemers te gaan werken is met 5% zeer beperkt, dit verschilt echter niet van voorgaande jaren. Deze groep respondenten en de respondenten die aangeven geen flexmigranten ter beschikking te stellen in Nederland en ook deze intentie niet hebben, zijn doorgestuurd naar het einde van de vragenlijst.

Figuur 1 Stelt uw onderneming 'flexmigranten' ter beschikking in Nederland? (N=118)

Het merendeel (57%) van de respondenten die hebben aangegeven flexmigranten ter beschikking te stellen heeft één vestiging, 23% van de respondenten vertegenwoordigt een onderneming met 2 tot 5 vestigingen en 11% van de respondenten vertegenwoordigt een onderneming met meer dan 25 vestigingen. In de vorige meting van 2011 waren de bedrijven met meer dan 25 vestigingen iets minder sterk vertegenwoordigd, namelijk met 7%, wel gaven er destijds respondenten aan meer dan 100 vestigingen te hebben, hetgeen nu niet meer het geval is.

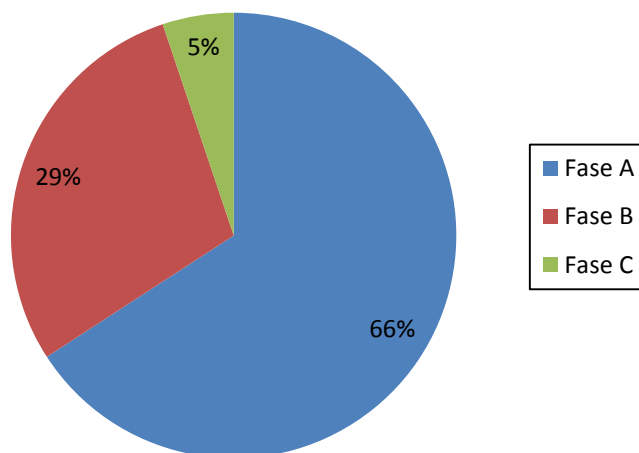

Figuur 2: Hoeveel vestigingen heeft uw onderneming? (N=47)

Aantal ter beschikking gestelde flexmigranten

Gemiddeld bestaat bij de respondenten iets meer dan de helft (56,2%) van het totale uitzendkrachtenbestand uit flexmigranten. Bij 45% van de respondenten ligt dit percentage hoger dan 74%. Net als in vorige metingen ligt dit percentage hoger bij de ondernemingen met 1 tot 5 vestigingen dan bij de ondernemingen met meer dan 5 vestigingen.

De verdeling van het aantal flexmigranten over de verschillende fasen is vergelijkbaar met dat van uitzendkrachten in het algemeen, 65% fase A en 34% fase B/C waarvan 29% fase B en 5% fase C. Dit verschilt echter wel met voorgaande metingen, zoals te zien is in figuur 4. In 2010 had 25% van de flexmigranten een fase B of fase C contract.

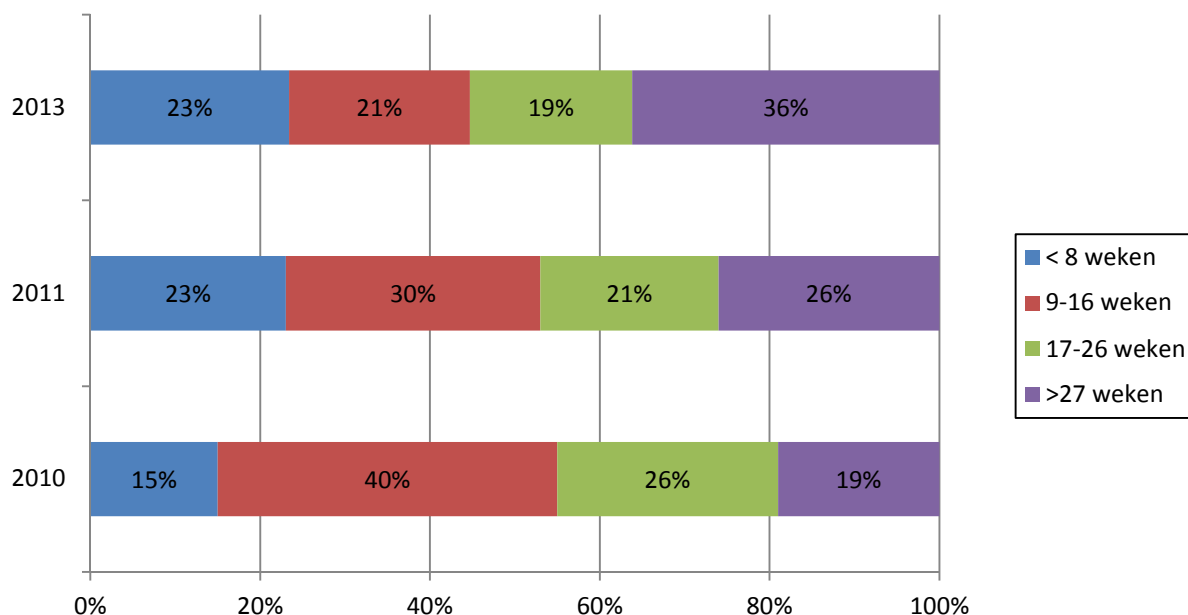
Figuur 3: Hoe is de verdeling van het totaal aantal flexmigranten over de verschillende fasen op dit moment? (N=47).

Jaar	Fase A	Fase B	Fase C
2013	66%	29%	5%
2011	73%	23%	4%
2010	75%	22%	3%

Figuur 4: Verdeling van het totaal aantal flexmigranten over de verschillende fasen in verschillende jaren

Duur van het verblijf

In onderstaand figuur is te zien dat de gemiddelde duur van een ononderbroken verblijf van een flexmigrant steeds langer wordt. Waar in 2010 19% van de flexmigranten langer dan 27 weken ononderbroken in Nederland werkzaam was, is dat nu 36%, waarvan 25% met een gemiddelde duur van 27 tot 52 weken, en 11% 53 weken of langer. De gemiddelde duur van een ononderbroken verblijf korter dan 8 weken is nagenoeg hetzelfde gebleven ten opzichte van 2011.

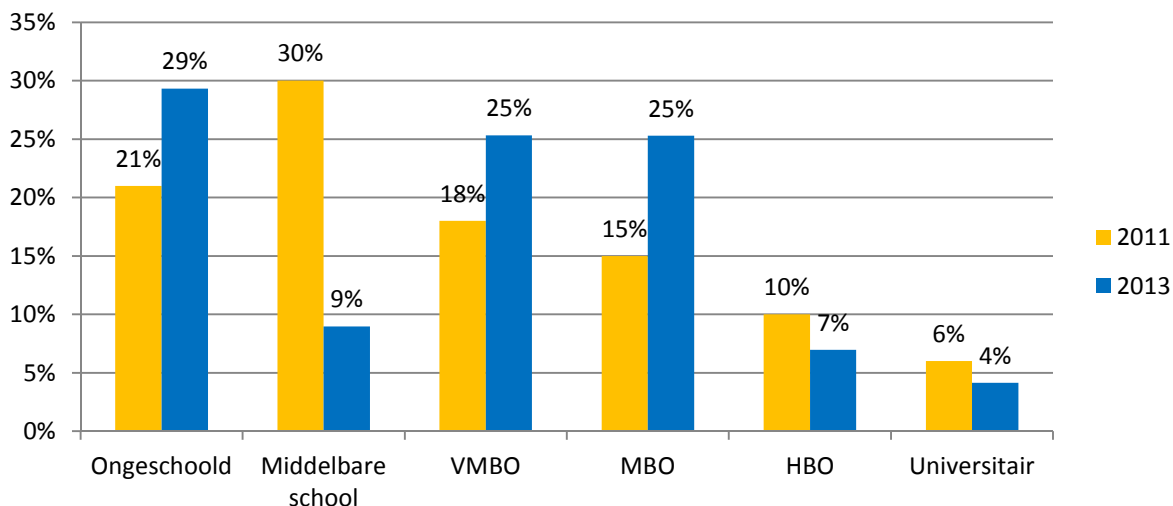

Figuur 5: Wat is de gemiddelde duur van een ononderbroken verblijf van een flexmigrant werkzaam voor uw organisatie? (N=47)

De gemiddelde totale duur in maanden dat een flexmigrant werkzaam is voor een organisatie, betreft 19 maanden. Dit is inclusief onderbrekingen door terugkeer naar het thuisland. In 2011 was de gemiddelde totale duur bijna 14 maanden. In 2010 was dit ruim 9 maanden. Ook de totale duur is gemiddeld gezien dus aanmerkelijk toegenomen.

Opleidingsniveau

Aan de respondenten is gevraagd welk opleidingsniveau (in vergelijking met Nederland) de ter beschikking gestelde flexmigranten hebben. Uit de resultaten komt naar voren dat de meerderheid VMBO, danwel een MBO opleidingsniveau heeft. Slechts 4% heeft een universitaire achtergrond. Daarnaast geven de respondenten aan dat 29% van de flexmigranten ongeschoold is. Het aantal flexmigranten met een middelbaar schooldiploma als hoogst genoten opleiding is flink afgenomen.

Figuur 6: Welk opleidingsniveau (in vergelijking met Nederland) hebben de door u ter beschikking gestelde flexmigranten? (N=47)

Van alle flexmigranten hebben 2.426 personen tussen 1 mei 2012 en 1 mei 2013 een Nederlandse taalopleiding via de uitzendonderneming gevolgd. In 2011 hadden van alle buitenlandse werknemers 3.944 personen in een jaar tijd Nederlands taalonderwijs via de uitzendonderneming gevolgd. Dit aantal is aardig afgenomen. Bij het verschil dient men echter rekening te houden met het aantal respondenten (in 2011 waren dit er 57, in 2013 zijn dit er 47).

Nationaliteit

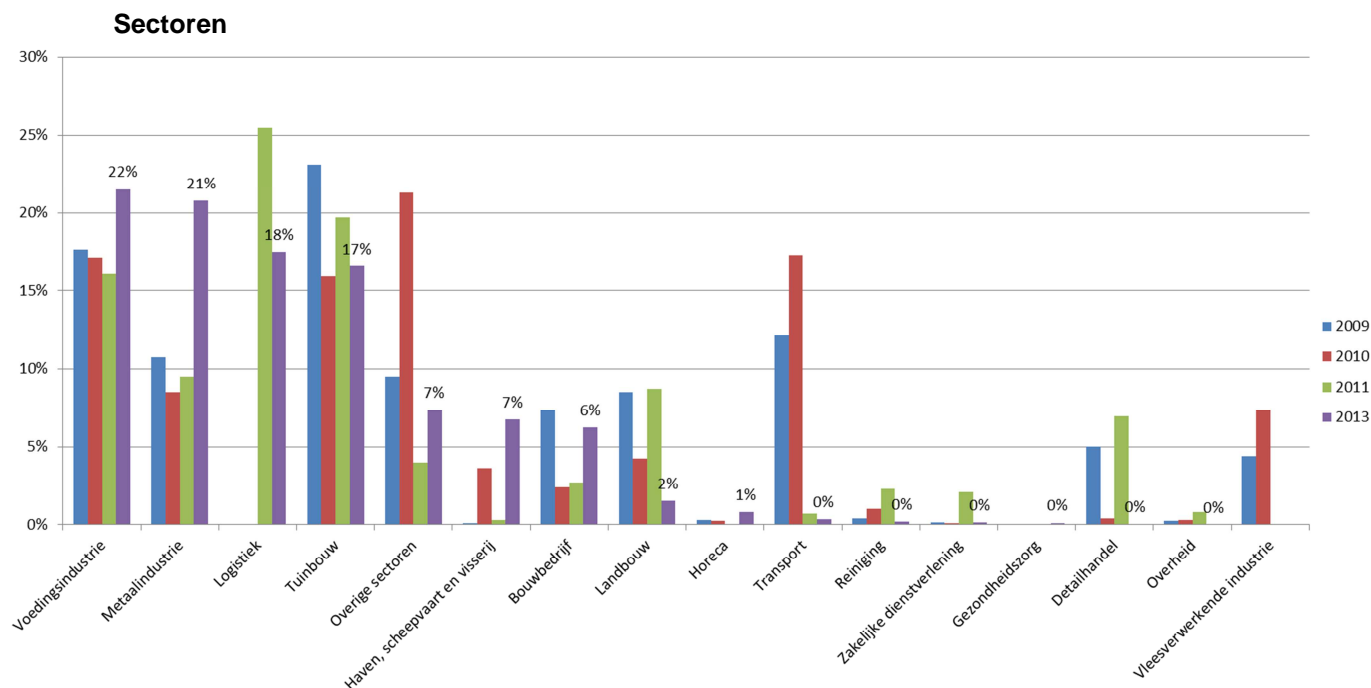
In de verdeling naar nationaliteit valt op dat de flexmigranten nog steeds in overgrote meerderheid de Poolse nationaliteit hebben. Met name de organisaties met grote aantallen flexmigranten hebben ook grote percentages Polen in dienst, bij de wat kleinere organisaties is het beeld diverser.

Nationaliteit	% Flexmigranten
Polen	65%
Duitsers	12%
Slowaken	5%
Portugezen	3%
Spanjaarden	3%
Hongaren	3%
Litouwers	2%
Van buiten Europa	2%
Letten	2%
Bulgaren	1%
Tsjechen	1%
Anders	1%
Grieken	0%
Esten	0%
Roemenen	0%
Italianen	0%

Tabel 1 Kunt u aangeven welke nationaliteiten u groepsgewijs werf ('flexmigranten') om in Nederland ter beschikking te stellen? (N=47)

De overgrote meerderheid van de flexmigranten heeft de Poolse nationaliteit (65%). Echter het aandeel Poolse flexmigranten is de laatste jaren wel aan het afnemen. In 2011 had 79% van de flexmigranten de Poolse nationaliteit. In 2010 was dit zelfs bijna 91%. Te zien is dat de groep 'elders uit Europa', waaronder Duitsers, Portugezen en Spanjaarden juist aan het toenemen is. In de vorige metingen waren deze nationaliteiten nog niet zo gespecificeerd in de vragenlijst opgenomen, maar vielen zij allen onder de categorie 'elders uit Europa'. In 2011 hadden deze nationaliteiten samen een aandeel van 7,7% in de totale groep flexmigranten; nu zie je dat 18% van de flexmigranten al een Duitse, Spaanse of Portugese nationaliteit heeft. Het aantal Slowaken, en Esten, Letten en Litouwers is nagenoeg niet veranderd. In 2011 had 1,3% van de flexmigranten een Hongaarse nationaliteit, nu is dit 3%. Ook hier zit dus slechts een minimale stijging in.

Vanaf 1 januari 2014 is de Nederlandse arbeidsmarkt vrij toegankelijk voor werknemers met de Roemeense of Bulgaarse nationaliteit. Hierover zijn enkele vragen in de vragenlijst opgenomen. De resultaten laten zien dat 2% van de respondenten op dit moment werft voor tewerkstelling in Nederland, en 2% van de respondenten dit in Bulgarije doet. Geen enkele respondent werft in beide landen. De overige 96% van de respondenten werven op dit moment helemaal niet in Bulgarije en Roemenië. Op de vraag of ze van plan zijn na 1 januari 2014 in Roemenië en/of Bulgarije te gaan werven voor tewerkstelling in Nederland antwoordt 87% van de respondenten negatief, 4% geeft aan dit wel van plan te zijn in Roemenië, 2% in Bulgarije, en 7% in beide landen. Als je echter kijkt naar de totale groep respondenten (N=47) is dit echter vrij minimaal.

Figuur 7: Verdeling aantal flexmigranten naar sector 2009-2013

* Sinds 2011 is de sector vleesverwerkende industrie niet meer in de vragenlijst opgenomen

** Sinds 2011 is de sector logistiek in de vragenlijst opgenomen

*** De percentages betreffen het jaar 2013. Indien er geen balkje is weergegeven, is het aandeel van deze sector 0%.

	2009	2010	2011	2013
Voedingsindustrie	18%	17%	16%	22%
Metaalindustrie	11%	9%	10%	21%
Logistiek			26%	18%
Tuinbouw	23%	16%	20%	17%
Overige sectoren	10%	21%	4%	7%
Haven, scheepvaart en visserij	0%	4%	0%	7%
Bouwbedrijf	7%	2%	3%	6%
Landbouw	8%	4%	9%	2%
Horeca	0%	0%	0%	1%
Transport	12%	17%	1%	0%
Reiniging	0%	1%	2%	0%
Zakelijke dienstverlening	0%	0%	2%	0%
Gezondheidszorg	0%	0%	0%	0%
Detailhandel	5%	0%	7%	0%
Overheid	0%	0%	1%	0%
Vleesverwerkende industrie	4%	7%		

Tabel 2: Overzicht verdeling flexmigranten naar sector 2009-2013

Wanneer de verdeling naar sectoren van dit jaar wordt vergeleken met voorgaande jaren dan valt op dat het aantal flexmigranten in de voedingsindustrie en metaalindustrie sinds 2011 flink is toegenomen. In de sectoren logistiek en landbouw is juist weer een kleine afname te zien.

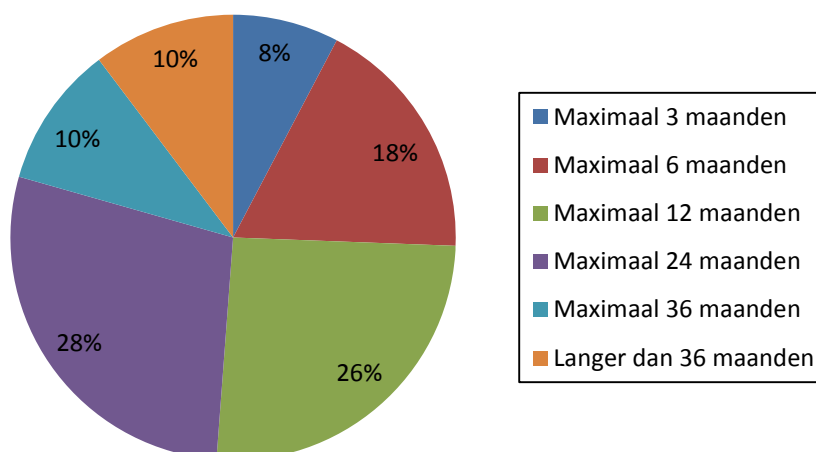
Huisvesting

Van de respondenten die flexmigranten ter beschikking stellen huisvest 83% zijn werknemers. Onder huisvesten wordt verstaan dat de uitzendonderneming huisvesting aanbiedt aan flexmigranten en/of dat de uitzendonderneming kosten inhoudt voor het gebruik van huisvesting. 17% huisvest geen flexmigranten. Zij hebben onderstaande vragen aangaande dit thema niet gekregen. Verdere analyse toont aan dat 71% van het totaal aantal buitenlandse werknemers (37.828) wordt gehuisvest.

Streek	% flexmigranten 2008	% flexmigranten 2010	% flexmigranten 2011	% flexmigranten 2013
Duin en Bollenstreek	13,50%	7,50%	11.9%	6%
Aalsmeer e.o.		6,00%		
Noord- en Midden-Limburg	12,70%	1,60%	7.3%	7%
Oost-Brabant	11,90%	11,50%	12.5%	16%
Zaanstreek/West-Friesland/Kennemerland	11,30%	6,50%	8.7%	7%
Gelderland	7,90%	10,20%	5,70%	6%
Stad Rotterdam	6,90%	2,20%		1%
Regio Rotterdam (exclusief stad)		5,20%	5.9%	12%
West-Brabant	6,00%	18,90%	6.1%	7%
Regio Utrecht	5,10%	5,50%	3.1%	9%
Drenthe	4,10%	1,10%	0.2%	1%
Zeeland	3,60%	0,70%	4.5%	1%
Overijssel	3,00%	7,40%	0.6%	4%
Den Haag	2,70%	0,90%	0.6%	3%
Westland		2,40%	19.7%	6%
Regio Amsterdam	2,50%	1,60%	2.3%	6%
Zuid-Limburg	2,30%	1,20%	2.9%	0%
Flevoland	2,20%	3,40%	0.3%	5%
Friesland	1,50%	0,30%	0.7%	1%
Groningen	1,50%	1,10%	1.6%	1%
België	0,90%	0,20%	0.3%	1%
Duitsland	0,40%	4,50%	5.2%	2%

Tabel 3: In welke regio's zijn uw buitenlandse werknemers gehuisvest? (2013: N=39)
Totaal aantal gehuisveste flexmigranten: 26.894

Opvallend is het toenemende aantal gehuisveste flexmigranten in de regio's Oost-Brabant, Rotterdam (exclusief Stad) en Utrecht. Daarnaast waren de Duin en Bollenstreek en de regio van Aalsmeer e.o. altijd populaire huisvestingsregio's; het aantal gehuisveste flexmigranten is de afgelopen tijd daar echter afgenomen. In 2011 was er een flinke stijging van het aantal gehuisveste flexmigranten in de regio Westland; dit is echter nu ook weer wat enigszins afgenomen.

Figuur 8: Hoelang huisvest u uw flexmigranten gemiddeld? (N=39)

In iets meer dan 50% van de gevallen wordt de flexmigrant maximaal 12 maanden gehuisvest. In bijna 80% van de gevallen duurt het maximaal 24 maanden.

Type huisvestingsvorm	2009	2010	2011	2013
Reguliere woning	44%	37,4%	52%	63%
Chalets / woonunits	15%	14,2%	17%	10%
Hotel / pension	9%	7,5%	12%	8%
Huisvesting op recreatieterrein	20%	15,9%	12%	11%
Wooneenheden in gebouwencomplex (grootschalig)	11%	23,4%	6%	8%
Anders	1%	0,1%	1%	~
Niet	~	1,5%	~	~

Tabel 4: In welke huisvestingsvormen huisvest uw uitzendonderneming de flexmigranten op dit moment? (2013: N=39)

Van de bijna 27.000 flexmigranten die worden gehuisvest door de uitzendonderneming woont 63% in een reguliere woning. In 2010 was dit 37%. Een aanzienlijke stijging in de afgelopen jaren dus. Naast ook een lichte stijging in de wooneenheden in een gebouwencomplex, zijn de andere type huisvestingsvormen afgenomen.

De huisvesting wordt over het algemeen georganiseerd door gebruik te maken van huur van individuele huiseigenaren (43%) danwel via een woonbemiddelaar (32%).

Gemiddeld vragen de respondenten €55,- per week voor de door hun georganiseerde huisvesting aan de flexmigranten (al dan niet via inhouding op het loon). Dit komt overeen met de meting uit 2011.